

№ 11.

Firmdeenä 16. (28.) Merz

1870.

Maksa par gabdu 1 rubl.

Rahditajs.

Celšsemmes sinnas. No Rihgas: pahr saweenotu lantagu, — Leelfirsta krohna-mantineela dahwana skohlai, — Lehrpatas skohlu waldischana Rihgā, — Latweeschu teateris, — jauns laulu-miltu fabrikis Rihgā. No Jelgawas: pahr landagu. No Pehterburgas: Leelfirstis krohna-mantineels gabda pahr garra wahjneeem, — grehsene Boharne miruse.

Ahressemes sinnas. No Parihes: P. Bonapartes prozesse. No Spanijas: erzega Monpangse un printscha Scinrich Burbon lauschanahs. No Komas: pahr tonzihi. No Muzorkas: pirmais senators no Keegereem. No Kubas: pahr dumpineekeem.

Zittas jaunās sinnas. No Rihgas: jauns blehdibas sikkis, — warras darbs. No Kasanas: lauschanahs. No Stawropoles: leela sabstiba.

Saunatahs sinnas.

Drustas no mannas reisofchanas. Kahršhu spehletajeem. Sawahds ratstu peepilditajs. Norahdischana.

Peeliktumā. Belta sohma. Sohds. Humoristika. Miblestiba mahja isdohmah.

Celšsemmes sinnas.

No Rihgas, 14tā Merz. Pehterburgas Kreewu awise, to sauz „Golos,” stahsta, ka muhsu Widsemmes, Kurssemmes un Sggaunu-semmes muischneeki waldischana lubgusch, lai wehletu wiffahm schahm 3 gubernijahm kohpā weenu paschu runnas-beenu jeb landagu turreht, pee ka neween muischneeki, bet arri pilssehtneeki un semmju gruntineeki warretu lihds beedrotees. — Leelfirstis Krohna-mantineels 2000 rubtus dahwinajis tai Rihgas Pehter-Pahwila beedribai preelisch tahs no winnas dibbinatas Latweeschu, Sggaunu un Kreewu skohlas. — Lehrpatas skohlu jeb mahzibas-apriaka waldischana taggad nomettis schotees tē Rihgā. — Muhsu wezzais polizei-meisters palkawneeks Grün Stā Merz nomirris. — Sweht-been, tai 15tā Merz Rihgas Latweeschu beedribas-

nammā rahdihs kumedinu jeb teateri un prohti 1mā fabrikā: Wiffa un 2trā f.: Wiffa nahk mahja pehz 30 gabdeem. Sahksees pulst. 7 waktarā. Makfahs 50, 35 un 20 kap.

Wehl no Rihgas. Widssemmes gubernijas awises lassam sinnu, ka Wids. gubernijas waldischana tam schejenes eedsihwotajam Richard Thomson isdewuse to waktu, damp-kaulu-miltu fabriki buhweht Moskawas Ahrrihgas ohtrā dalkā, leelajā Moskawas-eelā us teem grunts gabbaleem № 259/569.

No Jelgawas. 10. Merz Kurs. muischneeki tē eesahlfuschi sawu runnas-beenu jeb landagu. Zittureis til weetneeki ween effoht sapulzejuschees un tadēht landagu newarrejuschi til ahtri pabeigt, jo katram pee sawa suhtitaja bijis atkal ja-eet padohmu praffiht. Bet taggad jau 8 gaddi, kamehr muischneeki paschi fanahloht, un brahligi sawā starpā wiffas darrischanas isdarroht. Peeminnetā deenā runnas-deenas lungi sapulzejuschees basnizā, kur superdents Lamberg spreddiki fazzijis pahr Koloff. 3, 1—4. firsnigi pamahzidams, dsihtees pehz ta, kas augschā. Salka, ka schoreis buhschoht farunnatees ihpaschi pahr semneeku waijadstibahm, pahr basnizahm, skohlahm un zittahm tahdahm labbaki cetaisamahm buhschanahm. Lai Deews dohd, ka wiffi padohmi isdohtohs semmei par labbu un par swehtibu!

No Pehterburgas. Keiseriska augstiba, krohna-mantineels Leelfirstis Aleksander Aleksandrowitsch sawā dsimschanas-beenā 26tā Febr. f. g., kad palikka 25 gaddus wezs, tai deenai jauku peeminnu zehlis ar tahdu darbu, kas Pehterburgas eedsihwotajeem par leelu labbumu. Leelfirstis augstam Keiseram lizzis

preekschâ sawu nodohmu, ka gribboht eetaifihht patwebruma weetu jeb spittali preeksch tabdeem, kas krittuschi nedseedinajamâ garra wahjibâ. Scho spittali buhweschoht tahdu, ka tur lihds 150 wahjineekem buhtu ruhmes un to eetaifischoht pehz wiffu-jaunafahs isgudroschanas, tahdâs eedallifchanas, ka tilfchoht atschkirti mahzitee no nemahziteem, rahmee no traktotajeem, tihree no netihrem un t. pr. Slimneekem dohschoht darbu un ihpaschi pee semmesdarba tohs liffchoht tapehz, ka peenahls, ka tahds darbs teem effoht wesselligs. Leelfirsts, krohna-mantineeks preeksch scha spittala eetaifischanas no sawas keshas demis 70,000 rubkus un preeksch ta ustureschanas isgaddâ dohschoht 20,000 rubkus.

No Wehterburgas. Swehtdeen, tai Stâ Merz tē nomiruse augsta Keisera mahfas debla, printscha Eigen Maksimilianowitscha, Leichtenbergas erzoga, gaspascha, grehfene Darja Boharnē, dsim. Dpotschinin; paschâ mirschanas deenâ winna paliffuse 24 gaddus wezza un 8 deenas preeksch mirschanas ta bij dsemdejuse meitinu. Kas winnas teizamas garra-dahwanas un labbu, schehligu firdi pasinnuschi, tee wiffi pehz winnas gaufschi noschehlo.

Ahrsemmes sinnas.

No Parihses pahr to prinzi Wehter Bonaparte ralfsta tahdu sinnu, ka tas us teefaschanu aiswests us Tubrs pilssehtu. Arri Roschforu, kas fleepenâ zeetumâ sehshoht, buhschoht turpu suhtihht, tapehz ka winnam arr kahdâ leetâ waijagohht par leezineeku buht. Leelu zerremuniju gan taifa, — redsehs, kahda buhs ta noteefaschana.

No Spanijas. Pahr to kauschanohs, kas tam erzogam Monpangjie bijuse ar to prinzi Heinrich Burbon, amises wehl newarr beigt runnaht. Salka, ka tas Burbons erzoga gohdu effoht laupijis, launagrahmatas pahr winnu kaisidams us eelahm. Kad erzogs dabbujis to sinnaht, tad lizzis sawu prettineeku waijaht, woi pateesi winsch to darrijis? Un kad tas atteizis, ka winsch to effoht darrijis gan, tad erzogs to usaizinajis us islibhsinaschanohs tahdâ wihse, kâ Spaneeschu aplama gohda-kahriba to praffa, prohti, kautces us nahwi un dsihwibu. Burbons to peenehmis un leezineeki norunnajuschi to deenu, stundu un weetu, kad un fur buhs schautees ar pistolehm; norunnahts pa 9 sohkeem tahk schautees til ilgi, kamehr weens buhs krittis woi nahwigi eewainohhts. Birmais schahweens Burbonam bijis schaujams un tas aisstrehjis erzogam garram un tapehz erzogs sawu pirmo schahweenu tihschi laidis gaisâ; ohtris printscha schahweens erzogam mattus druszin kehris un erzoga ohtrais schahweens printscham strehjis garr pistoles stohbru un saplohijis wirfswahrku pee kreifa plezza, bet pats netizzis wis eewainohhts. Erzogs tad teizis: Ja prinzis nu paleekoht meerâ, tad warroht schauschanu atmest; bet tas lepni atbildejis, ka winsch ne-effoht wis meerâ

un schahwis pa trescho reifi; us to erzogs arr sawu gahsis wakkâ un schoreis winna lohde prinzim til taifni trahpijuse galwâ, ka tas us reises krittis garr semmi un bijis pagallam. — Lai nu gan, kâ redsams, Spanijâ tahds wezzu tumfschu laifu darbs un paschu-teefaschanahs wehl naw aisleegta, tomehr pehz winnu liffumeem sohhibu dabdu tas, kas schahdâ kauschanâ sawu prettineeku nokahwis. Pehz sohda-liffumeem tahds sawa prettineeka nokahweis teeloht us 7 lihds 12 gaddeem no sawas dsimtenes israidihts. Bet effoht arri liffums, kas fakfoht, ka kad tas apkaltinahhts sawu waidneeku dueli nokaujoht, tas us 4 lihds 6 gaddeem teekoht aisubtihts 10 juhdses tabt' no tahs weetas, fur tas kaunums notizzis, un tē no teefahm tas teekoht apwaltehts, kâ tahds, kam pa to laifu pee walsts darrifchanahm wairs naw nekahda teefa. Woi nu erzogam arr kahdu sohdu spreedischoht, to wehl nesinn. Zittadi Spaneeschu amises erzogu usteiz par kohti labdarigu wihru, kas zil spehdams, zitteem labbu darroht un tâ few labbu slawu krahjoht. — Effoht tur Spanijâ dauds libbeles: kahdi 40,000 strahdneeki bes darba, kas baddu mirsi. Un zaur to tahdu nohti laudis luhkojoht us nelabbu wihsi few lihdssetes, paleekoht par zekka-laupitajeem. Tapehz jau no wiffahm Spanijas dakkahm nahloht subhsibas pahr nedrohschu dsihwi, ir pat basnizas neteekoht taupitas. To wiffu nowehrst un sawalduht maksaschoht leelunaudu, kas tai issubhtai semmei tomehr jagahda. Tâ eet, kad naw ihsta un pastahwiga waldischana.

No Rohmas. No turrenes taggad zittas sinnas nenahl, ka til pahr to konzihli ween. Sinnam, ka schi leeta swarriga wiffahm kattoliflahm walstehm un tahs wiffas gaida tahs leetas, kas nahls. Pahwests tiffai Franzijai bij sohlijis, winnas wehstneeku peclaiht pee konzihles, tapehz, ka zittadi Franzija sawu palihdsibu pahwestam buhtu atrahwuse. Bet woi zittadi kâ pahwests pehz Franzijas jeb kahdas zittas semmes waldischanas prahta ko darrihs, to mas tizzam. Schis pahwests, pirms tas nemaldivas bauslis pasluddinahhts, jau usstatta fewi par nemalbigu. Kahdi Franzijas bislapi bij to nemaldivas bausli farastijuschi tâ, kâ tas paneffams un ka bislapeem arr tur kahda dalka un spehls klahht un dimi bislapi to pahwestam nodewuschi rohla. Pahwests to islassijis, winnus usflawejis par til labbu darbu un schee teescham warrejuschi dohmaht, ka tilfchoht tâ peenemts. Pasluddinajuschi scho preeku arri zitteem ammata-brahteem un tee no preeka tâ tiffuschi aisgrahbti, ka raudajuschi preeka-affaras un zits zittu sluhpstijuschi. Bet pa to starpu Watilana pilli (pahwesta mahjokli) bij wifs zittadi notizzis. Til ko schee abbi bislapi no pahwesta aisgabjuschi, tas safauzis sawus kalpus un lizzis to nemaldivas bausli til zeetu un sibwu farastihht, kâ tas neweenam naw patihfams. Taggadejas sinnas nu stahsta, ka ta deena effoht tuhru, kad to bausli pasluddinaschoht

un — pasluddinachts winsch jau tillschoht, jo taggad effoht til tah, ka 650 bislapi tam peekrittischocht un tiffai kahdi 72 buhschoht, las pretti runnaschoht. No tab schis masums isdarrihs? Salka gan, ka starp teem effoht daschi til firdigi, ka tee eespehjoht gan pahwestam greeft mugguru un eetaifihf sawu ihpaschu draudsi, ar so pahwestam nekahda datta. Nu, janogaida, — gan jau laifs rahdihs, las tur isjufe. Ihpaschi Ungarija effoht tahdi bislapi, las woi nu sawu ammatu gluschi atstahdami, jeb no pahwesta pawiffam atfazidamees, buhschoht tam bauflim pretti runnaht. Ungari ihpaschi rahdahs pee labbas gaismas tiffuschi, jo tur taggad isdohta pilniga tizzibas brihwiba, ka kattris warr turreht tizzibu, kahdu winsch gribb un ka wezzaki, lai gan teem katram sawada tizziba, warr sawus behrnus kristiht, kurrâ tizzibâ gribb; til ween, ja par to iszeltos stribdis, tad dehli jakristi tehwa- un meitas mahtes tizzibâ. — Wehl zittas awises runna: woi tad schim pahwestam ween no debbes effoht nowehlehts tas gohds, par nemaldigu fauktees? — laifam tad teem zitteem agrakajeem pahwesteem arr tas gohds peederroht. Tè atkal zitti falka, ka tà newarroht wis buht, jo zitti sawâ dsihwè til negohdigi bijuschi, ka no ammata nozelti, ka tad teem warroht nemaldibu peemehroht? Un atkal: pahwests Urbans VIII. 1633 gaddâ nolahdejis to mahzibu, las falka, ka semme greefschotees aplahrt ap fauli, — woi tas arr neeffoht maldijeas?

No Njorkas, Amerikâ, raffta 4tâ Merz tà: Ta swarrigala leeta, las schinnis deenas tè notifikuse, irr ta, ka pirmais Neegeris par senatoru eezelts un swehrinahts preelsch Amerikas fabeedrotahm walstehm. Kas to jau sinn, kahdâ nezilwezibas kahrtâ Amerikaneeschi Neegerus turrejuschi, tas gan sapratih, kahds brihnums teem tas bijis, kad nu ar reist Neegeri tahdâ gohdâ eezelt. Wiffa ta leela mahja bijuse kauschu pilna un wiffi rahmi un brihnodamees skattijuschees, itt kâ kahdu bihstamu leelu netizzamu brihnumu peedihwojuschi jeb ka pasaule eesahfschoht us galwu staigahf. Bet Neegeris, Newels wahrâ, no senatora Wilsona waddihts, itt meerigi ghjiss preelschâ, sawu swehrestibu noswehrejis un tad noschdees sawâ weeta. Laudis pehz tam itt kluffinam ischlihras. Preelsch mas gaddeem neweens newarreja tizzeht, ka tà notifschocht.

No Ruba fallas, Amerikâ, raffta, ka dumpis tur wehl naw wis pabeidsees prett Spaneeschu waldischanu. Waldischana sohla tur wiffu buhschanu labbaki eetaifihf, ir wehrgoschanu pamafam nozelt, kad til tas larschs buhschoht pabeigtees. Spaneescheem wehl arween effoht bail no fabeedrotahm walstehm, ka tabs dumpineeleem ne-eet palihgâ un ka us tahdu wihs wiinnai scho fallu nepasaude — lai gan fabeedrotu walstu fiktehrs winneem leezinajis, ka winnu laudis nemas us to nedohmajohf, tapehz, ka dumpineeki effoht Amerikaneeschu likkumeem pretti

darrijuschi. Salka, ka Rubas dumpis un zihnischanahs gan agraki nebeigschotees, famehr wehrgu-buhschana tillschoht pawiffam nozelti, jo prettineeki gribboht wiffas tabs brihwibas dabbuht, pirms dumposchanu beids.

Zittas jaunus sinuas.

No Nihgas. Lai leelas pilssehtâs gan ifdeen' noteel kahdas us jaunu wihs isdohmata wiltibas, tad tomehr ta blehschu skunste wehl nekad naw isfmelta un arween tee wehl spehj to isgudroht no jauna. Ka tas teefa, to israhdihs arri schis notifikums. Sestdeenâ, 7tâ Merz f. g. eenahf kahda gaspascha ar sawu 10 woi 12 gaddu wezzu dehlu un fahf tà stabstihf: kauns gan effoht schehlastibu luhgtees, bet kad zittadi wairs newarroht zettâ tift, tad ar warru effoht speesta to darriht. Winna to deenu preelsch tam, peektdeenâ, effoht no Selgawas atbraufuse, jo Behterburgas Uhr-Nihgâ tas kohpmannis M. effoht sohlijis winnas dehlu pee fewis nemt mahzibâ, tapehz, ka winna atrainne buhdama, kam pehrn wihrs nomirris, newarroht ilgaki tahdu sehnu patte usturreht. Bet tas kohpmannis winnas dehlu ne-effoht wis peenehmis, teikdams, ka tas wehl effoht par masu. Tad nu winna ghjuse atpaffat us sawu kohrteli pahrdangawâ, fur atstahjuse sawu sibdamu behrninu, las arri effoht lihds. To nu atradduse faslimmuschu, las laifam fa-aufstejees un tadeht sawu pehdigo naudas papihri, 3 rubtu gabbalu, eederwuse sehnam rohtâ, lai eijohf us apteeki un lai pahrneffoht tehju. Par brihdi sehns nahzis atpaffat ar to sinnu, ka naudas papihrs winnam pasudis. Zaur scho nelaimi nu winna effoht krittuse tahdâ likstâ, ka wairs newarroht tift mahjâ, atpaffat us Selgawu, fur tal winnai wajagohf 88 kapeikas un tadeht nu winna luhdsotees palihdsibu. Kad nu ta lohti noskummuse tà schehlojahs, tad jau sinnam katris tai fo peemetta; — bet tai paschâ deenâ dabbujam dsirdeht, ka ta effoht wiltneeze. To lai gan ta teizahs peektdeen tè atbraufuse, tomehr jau ohrdeen bij bijuse kahdâ zittâ weeta tapat dahwanas luhgtees, fur rubli dabbujuse un laifam buhs bijuse wehl dauds zittâs weetas arri. Tas kohpmannis M. mums stabstijis, ta ne taggad, bet pehrnâ gaddâ tas sehns pateesi bijis pee winna nodohs deenestâ, un tas laifam buhtu warrejis palift par labbu zilwefu, ja nebuhtu tahds isluttinahts, pee ka gan mahte ta wainiga, jo tas sehns pa 2 lahghm no winna fleppeni aishghjis prohjan un tad winsch to wairs nepeenehmis. — Tè nu redsams, zil tahdai mahtei ruhpa sawa behrna labklahschana, kad ta sawu blehdibas zettu eedama, to wiffur nemm lihds, fur tas winnas wiltigas gaudoschanas un fuhdsibas dsird un jau agri jo agri blehschu stikkus ismahzahs.

— 3schâ Merz, pulst. 6 $\frac{1}{2}$ walkarâ tam Lisohnes semneekam Andrei Ewen, las linnus bij atweddis, kad tas no Suworow-eelas zaur Wehrmanna

dahrsu eedams taifnaki gribbeja aiseet us Raiku-eelu, turpat dahrsâ uskritta trihs nepasihstami teh-wini, kas to nogahsa garr semmi, galwu ar sneegu apbehra un tad tam iswilla labbatas gramatiu ar 325 rubleem skaidras naudas. — Lauzeneeki mihtee, luhdsami, ne-effat tif drohschi pilssehtâ un pahr wiffahm leetahm, neisrahdeet ne kur sawu naudu!

No Kasanas raksta, ka tai deenâ preeksch ais-gawena tur neganta kaufchanahs iszehlusehs starp Kreeweem un Tatareem. Tatari sawâ negantibâ pohstijuschy mahjas un pehdigi apstahjuschy weenu tiltu, kur tohs garram-ceedamus pahr tilta lehnehm 7 affis nogahjuschy dikkumâ. Wajjadseja kasaku pul-kam nahkt, kas tohs tehwinus sawaldija, bet kam pascheem nekahda skahde nenotikka. Dhtrâ deenâ atrabba 9 samaitatus lihkus un trihs wesumus rungu un zittadu eerohschy. Paschâ pirmâ gawenu deenâ teefas eefahla warras-darritajus ismekleht.

No Stawropoles raksta, ka 17tâ Februar turrenes krohna rentejâ leela sahdsiba notikkuse. Minnetas deenas wakkarâ starp pulksten 7 un 8 tur djesu kaste ar 160,000 rubleem, kahdus 7 puddus smagga, isagta. Tuhlin atskahrta, ka tē klast wainigs tas saldats, kas us wakti stahwejis, jo tas sawu flinti un patron-taschu atstahdams, bij aishchdsis. Warr nu gan saprast, ka weens pats to sahdsibu naw pastrahdajis, laikam buhs wairak bijuschy kohpâ. Tomehr, lai gan sirdigi teekoht pakkat mekletas sagtu pehdas, lai gan kasaki wiffus meschus ismeklejuschi, neta newarroht useet. Tas aishchdsis wakti-saldats effoht Mark Melnikow wahrâ, kahds Moldaweets, kas 1867tâ gaddâ zittam par weetneeku saldatu deenestâ cestahjees un pawalstneeka swehrestibu swehrejis.

Zannakahs sinnas.

No Parihses 11./23. Merz. Is Tuhrs pilssehtas sinno, ka P. Bonapartes prozesse dokters Pirel leezinajis, ka winsch tai laikâ, kad prinzis Noaru noschahwis, pee prinischa redsejis waiga sihmes, kas no fitteena zehljuschahs.

No Konstantinopoles. Sultans nosazzijis, ka Bulgareeschy warroht sawu paschu basnizas waldischanu eezelt un turreht.

No Stuttgardes, 22. Merz. Wirtembergas kehni-nam wiffi ministeri atfazzijuschees tadeht, ka karraministeris leedsees karraspehta isdohschanas pamasnakt arr pufsmillionu. Wehl nesinn, ko kehniusch fazzih.

Druftas no mannas reisofchanas.

II.

Konstantinopole.

Kad no Odeffas ar kuggi pa mello juhru labbâ laikâ 36 stundas, bet wehtras laikâ 72 stundas effi brauzis, tad jaw tai weetâ, kur mella juhra ar marmora juhru zaur leelo kanali saweenojahs kohpâ, tu eeraudjisi scho leelo Turku semmes galwas-pilssehtu Konstantinopeli, newis us lihdsenas weetas, bet tã fakkoht us juhras-obstu krassteem buhwetu. Daschi reisneeki, kas no Kreewu-semmes scho pilssehtu irr

apmeklejuschi, sawds rakstos to irr isflawejuschy par to wiffu skaitato pilssehtu wirf semmes; tad tomehr ar tahdeem rakstneekem es wis newarru un arri negribbu weenâ taurē puhst, neds arri winnu mel-diau scheem pakkat swilpoht. Bet kad nu ar Konstantinopeli un winnas buhschanu gribbam zif nezif eepasihtees, tad mums arri irr winna jo gruntigaff ja-apflatta. Til ko no mellahs juhras schaurâ ohstâ kuggis eebrauz, ta jaw pa abbejahm krasstu mallahm schur un tur reds masas Turku mahjinas, ne wiffai glihti buhwetas. Weffelas diwi stundas irr dampkuggam ko eet pa kanalu, kur abbejâs puffes jaw aisweenu leelakas un beeschaki buhwetas pilssehtas mahjas un nammi atrohdsahs, lihds kamehr kuggis ais pascha sultana pils tizzis, pee leela tilta zittu kuggu strehki apstahjahs. Tē nu Turku masee dampkuggi, kã arri masas laiwinas no weenas pilssehtas mallas us ohtru ar peesehduschem Turkeem, kurreem wiffeem farlanas mizzites ar garru melnu sibda puschki galwâ usbahstas, pa scho kanalu brautajohht mudscheht ween mudsch, tã ka firmoreis reisneekam to wiffu uskattoht, irr teescham jadohma, ka nupat jaw jaunâ pasaulē effoht atraddees, lai gan tai paschâ wezzâ pasaulē ween irr. To nu gan pehz pateesibas warr fazzih, ka no ohstas jeb kanala us kugga stahwoht, un wakkarâ, kad wiffas pilssehtas nammi ar degdamu ugguni zaur 3 jeb 4 swezzehm, ko Turki aishchdsinajuschy tur us lohgeem noleef, wiffa pilssehta ar teem neskaitameem nammeem teef apgais-mota, irr warren jauka isflattischanahs us wiffahm mallahm. Un tas nahkt zaur to, ka pilssehta abbejâs ohstas puffes us pasalna buhweta, tadeht arr nams pahr nammu, zits pakkat zitta augstak pazeldamees, sawas daudskahrigas degdamas swezzes flattitajam jo skaidri preeksch azzim stahda. Bet ja nu pilssehtâ ee-ceedami, mehs sawas galwas pazeldami apluhtojam tahs neskaitamas Turku moschejas jeb basnizas, ar teem besgalligi spizzigeem tohrneem, tad gan irr ko brihnotees un arri ko isflattitees schohs ehrmotohs Deewa nammus. Itt ihpaschi winnu leelakajahs moschejas irr jo warren leelas basnizas, wisszauri ar marmora jeb balteem kakkaineem almineem isrohtotas ar 4 leeleem spizzigeem tohrneem, prohti, katrâ stuhri weens tohrnis steepjahs kã garrena kahrts us augschu, kur gallâ irr pufsmehnescha sihme ussprausta, un winnu basnizas arri jaw wiffas irr kstantigâ wihse buhwetas. Uhr-pufs basnizas irr leeli gluddi ar almineem bruggoti platschi jeb pagalmi preeksch pastaigaschanahs, ar dauds uhdens-awoteem eerifteti, kur pa ankineem Turki uhdeni laisdami sawas kahjas masga, ja basnizâ gribb ee-eet pee Deewa-kalposchanas. Bet jo ehrmoti irr ko redseht, ka turpat preeksch basnizas durwim Turki uskurr no ohglehm ugguni, kur sawas leelas uhdens-pihpes rindâ nolikkuschy, smehke sawu tabbaku, turpat sehdedami krusstiski fewim kahjas ap-paschâ likkuschy un pahrdohd no sawahm prezzehm

ſcho un to, fo nu laudis no basnizas isnahdami gribb pirtt un libdſi nemt. Bet ja nu pa leelahm durwim, kas wiſſas ar leeleem garreem maſcheem irr aiſlahrtas, ſtattamees paſchâ winnu basnizâ eelſchâ, tad ſcho basnizu atrohdam gluschi tuſſchu bes krehfleem, bildehm un altara, tillai tur kahdâ kaktâ eeraugam maſu kanzeli ar farlanu ſamtu wiſſzauri iſſiſtu, kur peeltdeenas winnu Scheiki jeb Imami, tas irr Turku mahzitaji, uſlahpdami un tà pahrmihdamees tohs 5 Muamedaneefchu paharus ar trillinadamu baſſi nodſeed. Baſnizas greesti irr ar daudſ lampahm peelahrti, pee kurrahm neſſaitamas ſirgu aſtes libdſi us ſemmes karrajahs. Pee Deewa-kalpoſchanas ſeewiſchlahm nemas naw brihw baſnizâ ee-eet, bet winnas augſchâ ais trellineem ſapulzejahs, kur winnas tohs ſapulzejuschohs Turkus warr redſeht un Imama baſſi dſirdeht. Turki ſeewiſchlas par pilneem zilweſeem jaw neturr un to arri netizz, ka ſeewiſchlas paſtarâ deenâ augſcham zelſchotees, tadeht arri winnas newarroht ſwehtâ weetâ laiſt un zaur winnu ee-eefchanu baſnizu liſt ſagahniht un t. j. pr. Warr gan dohmahht, ka pee Turkeem leelakajâs baſnizâs arri daſchadas leelakas zermonijas atrohдахs, nelâ maſakâs baſnizâs. Tai leelâ baſnizâ ee-eijoht, es arri dabbiſis to redſeht, ka ſfohlmeiſteram eefahltuma dſeefmu dſeedoht, weens Turks peepildijis kaſas-ahdu ar uhdeni, kurreu tad ar ſtriſſi kaſlâ pakahris, ſtarp noſehduſcheem Turkeem rinki eedams no ſchahs kaſas-ahdas uhdeni taſſitê laiſdams, katram Turkam dewa druſku nodſertees. Warr buht, ſs es wehl wairak buhtu tur ſo redſejis; bet par nelaimi Turki to wiſ newarreja eeraudſiht, ka es tahds ſweſchineels winnu baſnizâ eenahzis, tadeht weens Turks pee man us Imama pawehleſchanu peenahzis uſſauza: „Haida, haida!“ un kad es winnam tuhlin neklauſiju ahra eet, tad wiſſch wehl pahra zittus Turkus par palihgeem peenehmis, manni ar warru no ſchahs baſnizas iſdſinna ahra. Tomehr obtrâ baſnizâ pee winnu Deewa-kalpoſchanas klahht buhdams, es tur wiſ neredſeju, ka kahds Turks ar kaſas-ahdu uhdeni laudim dohdams, buhtu apkahrt gahjis.

Bet ja nu mehs ſawas azzis greescham us Konſtantinopeli paſchu, tad tē eeraugahm ſcho pilsſehtu deesgan leelu, ar brangeem nammeem no 3 jeb 4 tahſchu augſtumâ, tomehr wiſſi tee nammi, kur Turki eelſchâ dſihwo, naw jaw til glihti un ſmuffi buhweti un apkohpti, kâ pee mums tē kreewu-ſemmê mehds buht. Gandrihs pee wiſſeem leeleem nammeem us eelas puſſas irr ar dſelju reſtehm peeſtiprinati luſtuſchi jeb balkoni, kur Turki ar ſawahm ſeewahm ais aiſklahteem gardineem labprahht ſehdedami un ſawu kaſſiju dſerdami jeb tabaku ſmeſſedami us teem pa eelu eedameem laudim mehds noluhfotees. — Leelata datta no pilsſehtas eelahm irr lohti ſchauras, kur nemas ar wahgeem newarr braukt un tadeht augſtmanni, kas kahjahm negribb eet, ſewi leekahs ar ſchuhputa-wahgeem ſchur un tur

aisneſtees, kas jaw gandrihs us wiſſeem ſubreem irr atrohdam; deesgan johzigi tas iſſlattahs, kad pahra Turki weenu jeb diwi Turkus us ſaweem ſchuhputa wahgeem usnehmufchi, kâ ar neſtawahm tohs ſteepj prohjam. Bil leela ſchi pilsſehtu irr, to no ta katris laſſitajs warrehs nopraſt, ja teiſſchu, ka Konſtantinopelê teeloht libds 80,000 eelas rehkinatas. Tas nu gan warr arri buht, ja tahs maſahs ſchlehrſu eelinas wiſſas peerehkina klahtu. Pehz kauſchu ſtaitta ſchinni pilsſehtâ dſihwo gan jo brihnum leels pulks Turki; arri no ſweſchineekeem ſchê irr labba datta eedſihwotaju, tadeht arri no wiſſahm tizzibahm ſchê irr baſnizas atrohdamas, kur katris pehz ſawas eeraſtas tizzibas wiſſes warr Deewu peelubgt un winnam kalpoht. Wahzeefchu baſniza ſeemeta puſſe buhweta, libds ar to tur appaſſchajâ tahſchâ eetaiſitu mahzitaja dſihwolli irr deesgan jauki eerikteta. No ſchahs baſnizas us deenas-widdus puſſi, jaukâ zihpreſſu-kohtu meſchâ us kalnina atrohдахs leela Turki kapſehtu, kur gandrihs us katra kappa redſ leelu almins ſtabbu ar mizziti us ſtabba galla almeni eekaltu. Seewiſchku kappus no ta warr paſiht, ka almins ſtabba gallâ iſſkattahs tahds, itt ka buhtu ar drahnu gihmis aiſſegts. No ſchahs kapſehtas no kalna us leiſu eijoht, tur paſchâ jubras-mallâ atkal atrohдахs paſcha Turki keiſera jeb ſultana lepna pils, 970 ſohlus garra un 133 ſohlus platta ar 6 apſeltiteem leeleem wahrteem, zaur kurreem pilli warr ee-eet un atkal isnahht. Widdu pillei irr leels dahrs ar jaukeem lappu kohtem un uhdens diſkeem iſtaihhts. No paſchas pils-widdus us deenas-widdeem tahtak aiſeet wehl pulks leelu kambaru, kur laiſam ſultana leekahs ſeewas dſihwo. Salka, ka ſultanam effoht libds 500 leeku ſeewu. Taiſnibu ſajziht, ſchi ſultana pils irr par wiſſahm Konſtantinopeles eklam ta glihtaka, greſnaka un arri ſkaiſtaka. Dhtrâ Janwar deenâ, kad Turki ſawus ſwehtkus ſwehtija un 3 deenas ar leelgabbaleem ſchahwa, arri man laimejahs paſchu ſultanu redſeht, kâ winnu no ſeemas us waffaras pilli pawaddija. Jaw ap pulkſten 9 no rihta, pee waffaras pils pulzejahs daudſ ſaldati kohpâ. Ap pulkſten 10¹/₂ no rihta nu brauza patſ ſultans ar 4 behreem ſirgeem eelſch apſeltiteem wahgeem; us katra ſirga ſehdeja 1 ſaldats ar ihpaſchu preeſſchjahjeju un pulks pawaddonu. Tad wiſſi ſaldati ſahla munſtureht un „hurra“ kleeht. Kad pilli bij eegahjis, tad pehz apſweizinaſchanahs til pulkſten 11¹/₂ wiſſi augſtmanni no ſultana atwaddidamees, katris us ſawahm mahjahm aiſgahja prohjam un karra-ſpehks arri no ſchauhſchanas meeru mejdams, iſſchêirdamees aiſgahja us kaſermehm prohjam; til es ween prett ſultana pilli kalnâ uſlahpis, tàpat winna pilli, kâ arri wiſſu ſcho pilsſehtu jo zeeſchi apluhfodams, katru eewehrojamu leetu un weetu ſawâ deenas-grahmatâ peeraſtiju par neaiſmirſtamu peeminnu.

Schkerberg.

Kahrſchu ſpehleſchana.

Kahrſchu ſpehleſchana us naudu irr pee daudsahm tautahm jau no agratajeem laikeem dſitti eefaknojuſees. Kaut gan winnas augti daudsahm familijahm labklahſchanu pohſtijuſchi, taſ tomehr atrohdaſs wehl deesgan tahdu, kaſ ar wiſſu ſirdi kahrſchu ſpehleſchanai padohdaſs. Arri muhſu mihtu Latweeſchu ſtarpâ naw tahdu truhtums, kaut gan Mahjas weeſis un daſchi zitti raſti daudsreiſ kahrſchu ſpehleſchanas ſlittus augtus laudim preeſſch azzim ſtahda un ſtubbina ſcho labklahſchanas pohſtidamu ſpehli atmeſt. Al zil dauds ar ſcho ſpehli ſawu meeſu un dwehſeli ſamaita! Paſiſtu patſ daſchus, kaſ, us kahrſtim wiſſu naudu paſpehlejuſchi, irr eekrittuſchi kahrſdinahſchanâ un leelakus grehku darbus padarijuſchi. — Schinnî ihſâ ſtabſtinâ ſtabſtiſchu Mahjas weeſa laſſitajeem par weenu kahrſchu ſpehleſchana no augſtas kahrſtas, kaſ pee laika no ſchihſ ſamaitadamas ſpehleſ atgreefeſ un arri ſawus zittus beedrus atgreefeſ.

Kahds tohti baggats firſta dehlſ, no maſahm deenahm labbi audſinahſ un mahzihts, tiſka no augſteem un ſemmeem mihlehts, gohdahts un zeenihts; un wiſch arri augtus un ſemmus pateefigi mihleja. Schis jaunais firſts bija teeſcham teizams jauneklſ. Taſ pee wiſna bija weena waina un ſchi bija — kahrſchu ſpehleſchana us naudu, kurrâ wiſch no zitteem lihdsjauneklſeem bija eewillinahſtſ tizzis. So deenas jo wairak wiſch ſpehleſchanai padewahs un dauds naudas paſpehleja, kaſ wiſna eewillinataju teſchâs gabja. Wiſch gan daudsreiſ neſchehloja, ka ſpehleſchanai padewees un apnehmahs wairſ neſpehleht. Bet wiſna beedri nedera wiſnam neſahdu meeru, kamehr wiſna labbu apnehmahſchanoſs isahrdija un wiſnu wezzâs pehdâs atkal eedabbuja. — Schis jaunais firſts nahza reiſ waktarâ no kahrſchu ſahles ar grubtu ſirdi mahjâ; jo bija atkal dauds naudas aiſlaidis. Wiſch dewahs gultâ, bet newarreja meegu atraſt. Wiſna ſirds-apſiſna wiſnam dikti pahrmetta, ſazzidama: „Tu nederrigs zilweks effi tiſ dauds naudas neleetigi iſkaiſijis un tur ſlaht ſawu ſirdsmeeru ſaudejis! Tawa tehwa walſtibâ atrohdaſs dauds nabbagu, kam tu ar to naudu buhtu warrejis labbu darriht. Taſ buhtu darbs bijis, kaſ zilwekeem un Deewam buhtu patihkams.“ Wiſnam iſliffahs, itt ka kahda balz ſauktu: „Atgreefeſ, kamehr wehl irr laikſ!“ Wiſch raudaja ruhktas affaras iſleedams un apnehmahs ne muhſcham wairſ us kahrſchu ſahli eet, nedſ kahrſtis rohâ nemt un luhdja Deewu, lai wiſnam palihds ſcho apnehmahſchanoſs peepildiht. — Kad nu firſta ſpehtu beedri newarreja firſtu ſpehtuſahle ſagaidiht, ſteidſahs tee pre wiſna un ſtubbinaja wiſnu lihds eet. Wiſch us beedreem ſazzija: „Es eſmu apnehmeſ wairſ neſpehleht un nu reiſ pee ta palihſchu. Ja juhs arri to paſchu darritu, tad taſ jums nebuhtu

pehz janoſchehlo.“ — Kaut gan jaunais firſts katra deenâ tiſka no beedreem kahrſdinahſtſ, taſ tee newarreja wiſnu wairſ ſawâ beedribâ dabbuht. Pehdigi tee iſdaudſinaja, ka firſtam nauda peetrubtuſi un tadeht newarroht wairſ kahrſtis ſpehleht. Firſts ſcho wallobu dſirredams ſmejhahs ween; jo naudas tam bija wehl deesgan. Kad nu beedri wiſnam atkal uſbahſahs un wiſnu us ſpehleſchanu ſtubbinaja ſazzidami: „Beeniga augſtiba, darrat mums taſ wehl weenreiſ to preeku un ſpehlejat wehl reiſ ween us kahrſtim, tad mehs juhs meerâ liſſim. Mehs buhſim ar meeru, kad juhs, woi ar dauds, jeb maſ naudas eefahſteet.“ „Nu labbi,“ firſts ſazzija, „kad juhs man arween wirſu ſpeeſchatees un gribbat, lai wehl reiſ us naudu ſpehleju, tad gribbu wehl reiſ pehz juhſu prahta darriht. Tomehr ne ar kahrſtim, bet us zittadu wiſſi, us ko taſ, kaſ winnehs, leelu pulku naudas dabbuhs. Woi juhs ar to effat meerâ?“ „Ja,“ wiſna draugi ſazzija preezigi. Firſts pawehleja tuſſchu muzzu eenelſ un krahmeja ſawus duklatu maſkus us galdu. Wiſna beedreem redſoht, ka wiſnam wehl tiſ dauds naudas irr, gabja preezigas ſchauhſchalahs zaur ſirdi, jo wiſni ſtipri tizzeja, ka weena dakka no ſcheem dukateem drihſ wiſneem peederreſchoht. Firſts no wiſnu azzim wiſnu dohmas laſſidams ſazzija: „Juhſ man effat to brihwibu dewuſchi, woi ar dauds jeb maſ naudas eefahſt. Tadeht eefahſſchu ar weenu duklatu un luhdsu juhs tâpat eefahſt. Un muhſu ſpehle buhs tahda: mettiſim kahrſtis pa weenam duklatam pehz kahrſtas ſchinnî tuſſchâ muzzâ; un kad muzza pilla buhs, kam taſ wehl duklati pahri palikſ, taſ buhs wiſſu muzzu winnejis. Urrah! eefahſſim!“ — Firſts to ſazzijis, metta pirmo duklatu muzzâ. Wiſna draugi ſtabweja apſtulbuſchi. Firſts praſſija ſmeedams: „Nu, kapehz neſpehlejeet? Woi jums ſchis winniſch wehl par maſu leekahs?“ Wiſna draugi atbildeja wiſſi us reiſi: „Mums neweenam naw tiſ dauds duklatu.“ Firſts ſazzija: „Es to ſinnaju, es gribbeju jums parahdiht, ka man pahri jums wiſſeem wairak naudas, kaut gan juhs pahri manni tahdu wallobu iſlaiduſchi, ka es tadeht wairſ kahrſtis neſpehlejoht, ka man naudas truhtums effoht. Es eſmu teeſcham ſcho ſlittu ſpehli atmertiſ. Ja juhs manni draugi arri us preeſſchu gribbat palikſ, tad darrat arri juhs to paſchu; jo kahrſchu ſpehleſchana naw wehl neweenu ihſti laimigu darrijuſi, bet dauds gan nelaimigus.“ Draugi ſneedsa firſtam rohlu un apnehmahs wairſ ne muhſcham us kahrſtim ſpehleht. Un ſcho apnehmahſchanu arr wiſni ſwehti turreja.

Es wehleju tew, tu kahrſchu ſpehleſchana us naudu, kad tu ſcho ſtabſtinu laſſi, apdohmajees pee laika un atmerti ſcho negantigu ſpehli. Iſbruhke to naudu un laiku, ko tu pee kahrſchu galda pawaddi, zittâ, dauds labbakâ weetâ, zaur ko tu pehz dauds labbaſus augtus eepkauſi, nekâ no kahrſchu ſpehleſchanaſ.

M. L. pp.

Sawahds rakstu-peepilditajs.

Rahds Jagauns, kas liktāhs buht leels grahmatneeks, bij reis' grahmatā schkirstidams usgahjis schohs wahrdus: Ar fweedreem buhs tew tawā waigā maifi ehst! — Wiasch gribbeja pehz scheem raksteem taf schoreis' dsihwoht, — un tohs peepildiht. Tas faturrinaja warren karstu pirti, tā fā tam wiffi matti stahwu flehjahs no leela karstuma. Usrahwa wehl

kaschoku muggurā, lai jo wairaf winnam fweedri ispluhstu, pakehre tad maijes kuffuli un leelu reezeni nogreefdams, to ar kreetneem kummoseem dibbenā stubkedams fateefaja, un pee tam dohmaja, fa nu wiasch taf effoht riktigi pehz raksteem darrjijs.

J. W.

No jensures atwehlehts.

Ridgā, 13. Merz 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leit an.

N o r a h d i f c h a n a

to 2trā Merz f. g. islohsetu pirmas leeneschanas 5 procentu naudas biffetu ar usdewehm, kurras liffumi 14tā Februar 1866 wisaugstaki apstiprinati. Laffi Mahjas weeft Nr. 8, 1866.

Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.	Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.	Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.	Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.	Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.	Ser. N	Bilf. N	Winneste rubl.
52	12	500	3,492	29	8,000	6,996	25	500	9,958	25	500	12,843	23	500	16,564	19	500
92	44	500	3,603	7	500	7,117	44	500	9,979	25	500	12,891	4	500	16,605	26	500
136	14	500	3,675	24	500	7,185	2	500	9,993	40	500	12,904	43	500	16,712	4	500
140	16	500	3,732	3	500	7,222	46	10,000	10,103	6	500	12,915	18	500	16,853	27	500
332	4	500	3,825	14	500	7,327	2	500	10,114	36	500	12,993	42	500	16,865	48	500
348	1	500	3,867	26	500	7,405	15	500	10,168	13	500	13,237	29	1,000	17,061	2	500
419	34	500	3,930	4	500	7,433	43	500	10,183	31	500	13,265	20	500	17,083	39	500
426	35	500	4,052	35	500	7,464	2	1,000	10,189	35	500	13,274	33	500	17,119	2	500
562	39	500	4,104	50	500	7,539	8	1,000	10,223	6	500	13,331	24	200,000	17,213	39	500
629	37	500	4,132	6	500	7,555	9	500	10,244	14	500	13,528	41	10,000	17,292	48	500
740	23	500	4,261	22	500	7,557	13	500	10,353	3	500	13,730	7	500	17,357	44	500
768	46	500	4,290	4	5,000	7,651	24	500	10,359	42	500	13,765	12	500	17,418	1*	500
835	8	500	4,294	40	500	7,660	29	500	10,505	50	500	13,800	37	500	17,455	2*	500
902	6	500	4,373	21	500	7,698	27	500	10,523	44	500	13,958	25	500	17,560	5	1,000
931	46	1,000	4,504	8	500	7,727	2	500	10,574	4	500	14,209	13	500	17,567	15	500
963	45	500	4,589	4	500	7,824	14	500	10,587	8	10,000	14,223	16	500	17,577	25	500
1,082	24	500	4,726	33	500	7,871	14	500	10,652	5	500	14,226	7	500	17,585	36	500
1,093	18	1,000	4,830	11	500	7,896	16	500	10,741	30	500	14,248	7	500	17,615	17	500
1,106	31	5,000	4,908	37	500	7,901	5	500	10,842	22	500	14,304	45	500	17,741	23	500
1,175	43	500	5,152	13	500	8,105	5	500	10,893	47	500	14,339	16	500	17,916	31	500
1,210	9	1,000	5,204	16	500	8,164	48	500	10,934	23	500	14,387	21	1,000	18,023	23	500
1,290	15	500	5,213	34	500	8,211	29	5,000	11,036	11	500	14,516	32	500	18,140	25	500
1,575	44	500	5,241	20	500	8,211	37	500	11,037	47	500	14,531	17	500	18,168	19	500
1,672	32	500	5,262	25	75,000	8,218	44	500	11,056	22	500	14,540	34	500	18,250	3	500
1,798	16	500	5,343	16	500	8,297	27	500	11,057	32	1,000	14,560	22	500	18,338	7	500
1,816	30	500	5,409	10	500	8,328	7	500	11,088	42	500	14,565	13	8,000	18,339	37	500
1,840	33	500	5,409	43	500	8,357	24	500	11,332	7	5,000	14,615	42	500	18,493	13	500
1,972	2	500	5,473	36	500	8,459	23	500	11,333	21	8,000	14,635	37	1,000	18,550	43	500
1,876	48	500	5,483	18	5,000	8,481	22	500	11,459	43	500	14,692	39	500	18,559	15	500
2,079	11	500	5,566	45	500	8,481	49	8,000	11,542	14	500	14,692	49	500	18,596	46	500
2,224	36	500	5,571	22	500	8,484	30	500	11,656	6	500	14,862	47	500	18,695	8	500
2,236	50	500	5,624	23	500	8,513	29	500	11,731	36	500	14,906	40	1,000	18,700	12	500
2,264	23	1,000	5,880	10	500	8,587	33	500	11,811	43	500	14,969	12	500	19,120	13	500
2,265	42	500	5,975	44	8,000	8,632	41	500	11,880	44	500	15,005	25	1,000	19,208	46	500
2,378	21	500	6,004	48	500	8,727	14	500	11,917	2	500	15,073	41	25,000	19,272	31	500
2,418	31	500	6,027	9	500	8,526	39	500	11,969	11	500	15,310	32	1,000	19,352	47	500
2,424	45	500	6,048	18	500	8,903	28	500	12,010	4	500	15,486	48	500	19,411	25	500
2,451	19	500	6,159	49	500	8,949	17	500	12,031	8	500	15,626	28	500	19,433	42	500
2,560	43	500	6,324	44	500	8,967	49	40,000	12,052	37	500	15,724	30	500	19,457	24	500
2,584	12	500	6,361	20	500	8,972	19	500	12,054	35	500	15,830	28	500	19,508	42	500
2,646	10	500	6,429	27	500	9,072	47	500	12,172	41	500	15,905	2	500	19,581	38	500
2,650	23	500	6,484	44	5,000	9,089	14	500	12,297	28	500	15,964	2	1,000	19,610	23	500
2,754	47	500	6,583	40	500	9,107	16	500	12,359	12	500	16,099	48	500	19,614	36	500
2,909	18	500	6,750	42	500	9,188	25	1,000	12,362	44	500	16,206	21	500	19,639	29	500
3,044	48	500	6,760	32	500	9,218	21	500	12,376	48	500	16,242	16	500	19,678	2	500
3,085	21	500	6,781	45	500	9,511	45	500	12,489	45	500	16,358	1	500	19,684	39	500
3,224	31	1,000	6,846	17	500	9,677	31	500	12,535	50	500	16,360	28	1,000	19,720	44	500
3,232	40	500	6,881	19	500	9,687	14	500	12,608	43	500	16,394	34	500	19,797	38	500
3,284	20	500	6,915	10	500	9,726	9	500	12,776	6	500	16,465	50	500	19,889	34	1,000
3,434	5	5,000	6,986	10	1,000	9,738	32	500	12,803	41	500	16,472	9	5,000	19,979	37	500

Kohpā 300 winnesti par 600,000 rubleem.

Kurras biffetes zaur lohsefchannu atpakkal teef nemtas un us preefschu wairs nederrehs.

Seriaš nummuri: 1,175. 2,970. 2,981. 3,890. 4,188. 4,302. 4,375. 4,628. 4,721. 5,172. 5,250. 7,372. 8,479. 8,965.
10,120. 10,230. 10,729. 10,812. 11,061. 11,684. 11,846. 12,903. 13,262. 13,942. 14,429. 14,434. 14,545. 15,921. 16,012.
16,365. 16,721. 16,788. 16,827. 16,933. 17,250. 17,368. 17,418. 17,604. 18,138. 18,255. 18,411. 19,871.

Sluddinaschanas.

Passes pahrmaina un apgahda par masu malku Lit.-Maht lungs Saase, las dshwo sawa pascha mahja, netabi no dshwu-zella, Maslawas Uhr-Rihga, masaja Jesus-bajnižas-eelā N 15.

No Jurgu m. pagasta waldischanas teel pils- febtu muischu un pagasta waldischanas zaur scho luhgtas, teem pee Jurgu muischas peederrigeem us pafschm dshwodameem usdohi, ta lai winni wiffus tohs no pagasta waldischanas par winnu eemafschanam isdohus kwihus, pee drihsuna un eelsch wiffu ihfala laika, paschi jeb arri eelsch grahmatas eefschgelehtus, pee Reiferistlas 1. Zefhu draudjes teefas Zehfis estelle, un las to isflud- dinaschanu wehra neliks sawu eemafsu pafschdehs. Tapat arri tee, kam nekahda kwihita par sawu eemafsu naw, lai paschi ar wahrdeem pee minne- tas draudjes teefas usdohd. 1

Slohta tas jaunajs allus-bruhfis, las Theodor Lampam peederr, teel ar wiffahm pee buhweschanas peederrigahm lectahm tai 6. April f. g. us uhtupi wairat-fohlitajam pahrdohis. 1

 Weens frohgs ar semmi un plawu, ta arri smehdi warr Beberbeck m. us ihri dabbuht. 2

Mastawas Uhr-Rihga, Dinaburgas-eelā N 57 irr ta stubra-mahja ar bohdes-erikti pahrdohdama. Klachtalas sinnas isdohs turpat.

Pahrdaugawa irr weena muischina, kam 200 puhru-weetas semmes, woi nu pa dalkai, jeb pa- wiffam pahrdohdama. Klachtalas sinnas schinni Merz mehnesi warr dabbuht Saislaulā tai mahja, tur flimneelus ar uhdenti ahrste. 2

Manna bilfchu- un grahmatu drilku-nammā pee Behtera bajnižas warr dabbuht gaufschi smulti eefseetas

Dseefmu grahmatas,

apseltitas par 2 rubl., ar apseltitu waslu par 1 rubl. 50 kap. un neapseltitas par 1 rubl., (las weenu dseefmu grahmatu pirk, dabbu weenu las- famu grahmatu udewahm), ta arri Widssemes un Kursemes Spredditu-grahmatas, Geografijas-, Rehtinu, Dseefminu- un zittas labbas Latweeschu grahmatas.

Rihgas

Damp-kaulumiltu fabrikis.

Wiffseem semmturreem darram sinnamu, ta lai taggad pee laika apgahda few wajjadfigus damp-kaulu-miltus,

par 8 rub. f. par maifu, tur 7 1/2 puddi un raggu-miltus,

par 9 1/2 rub. f. par maifu, tur 6 pud. eelschā.

Tapeh, ta kaulu tirgus taggad weenumehr zel- lah, warr noprast, ta, tad luggofschana eefahl- fees, kaulu- un raggu-milti paliks wehl dahrgaki. Tadeht fabrika waldischana luhdi pirzejus, lai pafschdehs pee laika sawas wajjadfigas eegahdast, kamehr tas tirgus wehl irr lehtas.

Rihga, 10ia Merz 1870. 3

Karl Kr. Schmidt.

Wiffulabbakahs farlanu un baltu ahdolina- timoti-, rai-fahles- un wihlu fehklas, wiffas is- prohwetas un par dihgofschahm atrastas, ta arri superfosfatu warr dabbuht pee 3

Georg Thalheim

(agrat Koehnle un beedr.), Kerklowus nammā ais raktuscha.

Schlu-galds Nr. 19.

Ittin labbi dihgofschas fehklas teel pahrdohias us galwofschann par lehtu zennu un pilnigu swarru us Daugawas tirgu tai bohdē N 19 pee „jauno beedri.“

No polizejas atwehlehts. Drillehts un dabbujams pee bilfchu- un grahmatu-drilketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera-bajnižas N 1.

Rihgas Latweeschu

Labdarrifchanas beedriba

wiffseem saweem draugeem, las pagahjuscha gadda tai til laipnigi daschadi irr palihdsejusch, fir- nigi pateizahs un to isfalka, ta tillai zaur tahdu leelu peepaliddsefchanu winna irr sawu mehrti panahlt un daschas jo lasfias affaras noschahweht spehjuje. Zaur scho pahrliezinaschanohs winna eedrohschinata nu atkal zerribas pilna sawu waigu pazell un luhds: palihdseet zil spehjeet, palih- dseet ta, ta mehjs jo prohjam tur, tur truhfums un gruhfas behdas speesch, spehjam palihdseht.

Behz sawa likkuma § 9 schi beedriba grihb 29. Merz f. g. islohseschannu turreht un tadeht femifschli luhds, zaur dahwanu pasneegschannu un lobschu pirkfchanu pee winnas darbeem peedallitees.

Tee te parastijuschees dahwanas preefsch islohseschanas ar pateizibu fanems un lohses par 20 kap. gabbalā pahrdohs

Rihgā: Elise Thomson, Mastawas Uhr-Rihgā, Leeta-eelā N 257, Martha Kengroth, Mastawas Uhr-Rihgā, Steg-eelā N 1, Henriette Strauch, Saku-fallā, Anna Martinsohn, Behterburgas Uhr-Rihgā, Kalku-eelā N 8, Sander Martinsohn, Behterb. Uhr-Rihgā, Kalku-eelā N 8, Joh. Pehfichen, Behterb. Uhr-Rihgā, Kalku-eelā N 8, H. Jakobsohn, Behterb. Uhr-Rihgā, Nikolaj-eelā N 23 un E. Laht, Behterb. Uhr-Rihgā, Suworow-eelā N 36, Latw. beedr. nammā pee ekonomā, J. Bachmeister un Bruzer grahmatu-bohdē, Pawel S. Popow dshwu bohdē, Sunder-eelā, Ernst Plates drilku-nammā, Katharina Sarring, brunneneelu nammā (Nitter- haus), J. Ballod, pee Sauneem wahrteem, bohdē N 7, Albert Drescher bohdē, pahrdaugawā. Selg awā: Johann Woldemar bohdē, blattam Latw. kas. (pee Vreescha) un Schablowfky grah- matu-bohdē. Komiteja. 2

Johannes Witschke

tehrauda-, dselles- un missina prezzu bohdē, Rihgā, Kungu-eelā,

wiffseem gohdajameem pirzejem darra sinnamu, ta zaur pahrbuhweschannu schi bohdē dauts leelaka istaifita un ta te par jaunu un papilnam warr ismelletees

wiffadas ammatneeku leetas un rihkus

preefsch katradas wajjadfibas, tā: wihles, stangas, struhwgreeschamas dselles, struhwstiklus, laktas, kausejamas panna, kaltas, ehwele dselles, winkelus, zirkelus, bohrus, admurus, kelles, greefchamus naschus, riaku-, sudmallu-, dehtu-, ischehrs- un rohtas-sahgus, abdas-naschus, meifelus, galodas ic. Tad wehl: rattu federu tehraudu, brilku, preefchufokla- un naschu-tehraudu, kausejamu tehraudu, tedraudu-, dselles-, missina- un drahtu-tiftes, ftruhwes, gohwju- un sirgu-kehdes, sirgu-pinneklus, distles, naglas, willas-lahrstuwes un missina besmerus.

Wajjadfibas pee buhweschannas, tā: wahzu durru-, preefchnammu- un lambaru-attleshgas, lohgu flenges, durru-aisgreeschamahs, durru-pulstenu, ta arri wiffadas sortes flappju-, bishlahdu-, kastifchu- un preefcharramu-attleshgu, par til lehtu tirgu, ta ween eefpehjam. — Sawus pirzejus arri luhdsam wehra list tohs

greeschamus- rihkus

no ta isflaweta Ward fabrika Scheffeld stenas ween irr dabbujamas leelā pilsehtā, las scheitan ar scho sismi ih- pulkā, tur katris warr iswehletees.

 Aisreisofchanas deht diwas mah- jas, ar leelu wahgusi, lohpu kusti, pagrabu un leelu dahrsu, tur 10 puhrus kariupetu warr stabdih, irr pahrdohda- mas par 500 rubleem. Schis pirkums isdohd par gaddu 20 procentes, tad wiffas nodohschanas atrehkinatas noht. — Atrohdahs Behterburgas Uhr-Rihgā, tuwu pee Behtera laypeem, Lahzu-eelā (Bärenstr.) N 4. Sameladahs pee mahjas joimn.

Gummi-kalloschas

no labbakahs sortes ar weeglu un fltu ohderi, preefsch dahmahm un lungeem, tā tā arri smalkas

Kungu-gamaschas

Iakkeeretas un no sirgu-ahdas un feerejami sah- baki preefsch dahmahm, no labbakas prezzes pa- gattawoti, stipri un glibti strahdati, teel peedah- watas leelā pulkā un par lehtu zennu no

F. J. Belikanow, Kalku-eelā N 9.

Jahna fehklas-rudsus

warr dabbuht pirk 4 rub. f. par mehru Zeemal- des muischā, stary Bauftu un Selgawu. Apstelle- fchanas us schiem rudseem warr arri nodoht

Karl Kr. Schmidt kantori.

Rihgā, 10ia Merz 1870. 3

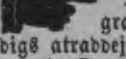
A. Th. Thiefs, wezzaka

Englischu magasihne, Rihgā,

warr dabbuht labbakahs ehrgia-arklus, siempeletus besmerus no wiffada leeluma, englischu dehtu-, fehlehre-, sudmallu- un dischleru sahgus un wil- las-lahrstuwes.

Wiffadas labbi dihgofschas dahra-faknu un lahpostu fehklas irr dabbujamas Buklas-muischā (Wahlpils draudse) pee dahrsneela 2

F. Grünberg.

 Tillai pafaudetajam derriga leschas grahmatina irr zellā pafuddufl. Goh- digis atradehts teel luhgt, prett pateizibas- algu nodoht Saufnejas frohgā.

Betta fohma.

(Statt. Nr. 7. Beigums.)

Lindena gaspascha gribbeja sawas meitas weeta atbildeht, kas skabbu gihmi rahdija. Tad paschu laif' durwis atwebrahs un Lindens ar Edwardu eenahza ta runnadams: „Schis nu irr muhsu nahkamajs mahzitajs un mans draugs.“

Hermine pa ohtrahm durwihm ismukka; zaur to zehlahs sawada jufschana. Scharlotte arri isgahja, un Edwards palikka gluschi sawadaks; bet drihs apkehrees winsch runnaja drohschi ar Lindenu un ar gaspaschu.

Drihs atkal Hermine un Scharlotte eenahza. Hermine aishildinajahs, lai nenemmoht par taunu, ka schi effoht abra isgahju; jo affinis deggunā us truhfuschas; tomehr pee scheem wahrdeem ta palikka farkana la beete un newarreja Edwardu usluhkoht.

Scharlotte abbus zeeschi usluhkoja tik labb' Hermini, la Edwardu. Tad winna dohmaja us sawas draudsenes wahrdeem, fo ta abra fazzijuse: „Es ne-eeschu! Tas irr tas pats!“

Pee brohlasta galda wiffi runnaja preezigi, un nebij ilgi, tad jau Edwards ar Hermini abbi bija tee wairak runnataji; bet arweenu ta la nenas newarreja abbi ar wahrdeem kohpa tift.

Scharlotte, kas arweenu leela runnataja, scho reisi zeeta kluffu, bet abbus usmannigi usluhkoja.

Ka Hermine ar Edwardu pasinnahs, to jau lasfitaji gan noprattih; jo Edwards bija tas pats, kas pee Hermines zaur lohgu eelehza, un kas tai tik zeeschi bija firdi eespeedees.

XVI.

Pehz brohlasta wiffi gahja dahrsā pastaigatees. Papreeschu gahja wiffa familija kohpa; bet Scharlotte to drihs istaisija, ka Hermine ar Edwardu diwi ween palikka staigajoh. Tee gahja abbi lihdsas gluschi kluffu, nenas nemannidami, kas apkahrt winneem notikka.

Pehdigi tee aishahza lastana kohla mihligā pahēnā. Edwards, tur Hermines rohku fatwehris luhdsahs: „Peedohdeet man!“

„Es nesinnohs neta fo peedoht,“ winna nofartusi atbildeja.

„Do drohschibu, ka reisodams pa lohgu pee Jums eelehzu. Kad zilweks sawā waktā teef, tad tas daschu reisi nesinna fo darra. Lai nu to gan noschehloju, tomehr man arri ta peeminna no juhsu laipnibas daschā grubtā brihdi irr eepreezinajuse. Tikku la no pehrkona trahpihts, kad juhs preefch kahdeem mehnescheem zaur Neustadtu brauzat, fur atkal juhsu waigu redseju. Bet juhs tur tilpat drihs, la ceraudsiju, atkal nosuddat.“

„Sakkat juhs, mihla Hermine,“ winsch pehz

ihfas atpubfchanahs tablat runnaja, „wai juhs neeffat dufmiga, kad jums tahdas atminnas welku preefchā? Luhdsu juhs, runnajeet un nenogreefeet no man sawu gihmi! taujeet no juhsu azzihm man to atbildi lassih!“

Hermine, kas pa to starpu, famebr winsch ta runnaja, bija no winna nogreesufees un spehlejahs ar lappinahm, taggad atgreesahs; winnas waigi bija farkani la ugguns, winnas azzis affaru pilnas, un winnas firds pufsteja stipraki neta zittahm reisehm. Labbi warreja redseht, ka winna labprahht buhtu Edwardam ap faklu krittufi, bet tomehr noturredamees ta fazzija: „Tizzat juhs man, mihlajs Edward, es nenas ne-efmu us jums dufmiga.“

„Al, Hermine, es newarru juhsu laipnibu isteift. Klausaittees, fo jums taggad teifschu: es juhs mihloju! Es juhs mihloju no ta laika, fur juhs pirmo reisi dabuju redseht. Mihlestiba manni dsinna, few paschu aismirstees un us jums ween dohmaht. Esmu arweenu kahrojees, ar jums fatittees; jo es redseju, ka juhs man tai waffarā, kad pee lohga juhsu preefchā stahweju, mannim dufmigu waigu nerahdijat. Darreet man laimigu un fakkat, lai es wairs nemaldohs us jums dohmadams!“

Pee scheem wahrdeem abbi jau ta bija fappeedufchees, ka weens ohtru warreja apfampht un bija arri jau apfampufchees.

Edwards paleezahs ta runnadams un Hermine sawu galwu pee winna fruhthm peelikkuse fazzija: „Juhs nemaldatees wis, mihlajs Edward!“

Edwards to nobutschoja. Ka mehmi tee apfampufchees tur stahweja nenas nemannidami, ka Lindens bija peenahzis.

Tas tohs tik turu kohpa redsedams dsedri usfauza: „Hermine!“

Sabihjufchees mihlajee isfchibrahs ne wahrdu newarredami fazzih. Lindens pahahrgi winnus usluhkoja. Tad arri Scharlotte peenahza un runnaja us Lindeni: „Juhs laifam brihnojtees par til ahtru famihleschanohs? Bet juhs wehl wairak brihnifeseetes, kad jums stahstifchu, ka mihlestiba naw wis til jauna, la juhs dohmajeet. Gita tik pee gaspaschas; ta jau sinn wiffu; jo es tai jau wiffu esmu pastahstijuse.“

Lindens aishahja nesinnadams, fo winsch tur dabuhhs dsirdeht.

„Nu, Hermine, mihla mahfia,“ Scharlotte pee tahs peegahjuse, us to runnaja, „atminnees, fo tew teizu! Tu no tihras pateizibas tak to mazitaju prezefi par to laimi, kas jums zaur winnu nahfufe Nestahwat nu tik stihwi! Birmit juhs jaukat pastaigajatees, kad es juhs weenus paschus atstahju noeedama mahtei juhsu mihlestibu stahstih. Mahzeet nu un isluhdsjeetes no wezzakeem, la jau rahneem behrneem kahjahs, winnu swehtibu.“

Ar scheem wahrdeem winna nehma abbus pee rohkas un wedda lihdi ar fewim eefschā pee wez-

zakeem, kas abbi diwi nu jau arri sinnaja, kas no-
tizzis. Wehl tai paschâ waffarâ tifka prezzibas dsertas.

XVII.

Pehz maj neddekahm Edwards tifka par mahzi-
taju Dhsolkalnâ eewests. Winsch atnahze ar saweem
wezzakeem us to tur no draudsjes brangi eeriktetu
mahzitaja muischu.

Winsch bija laimigs; ja, trihsfabrtigi laimigs.
Pilmigi winsch ispidija to weetu, us kurru bija ai-
zinahs, warreja saweem wezzakeem par atspaidu
buht, un tifka no tahdas mihligas seewinas, kahda
Hermine bija, lohti mihlohts.

Arri pehz kahdeem mehnescheem, kad Edwards Dhsol-
kalnâ par mahzitaju bija eewests, tifka kahsas noturretas.

Lindens nepemirsa arri wezziti, ar ko Edwards
zeetumâ buhdams bija cepasinnees, ka dehs un pats
ilgus gaddus bija Lindena mahtes brahtam ar us-
tizzibu kalpojusch. Lindens atazinaja to us Dhsol-
kalnu, tur winsch libds sawai mirschanai meerâ dsih-
woja un strahdaja, ko paspehja.

Sohds.

(Statt. N. 10.)

Jauneklis tuhlin atfehdahts un metta sagfchus sa-
was azzis us meitu. Ta turreja maises gabbalu
rohâ, ko winna wezzai peedahwajuse, un paslehpâ
to appafsch schuwekta. Winna nosarka. Tehlu is-
zirtijs raudsijahs us winnu ar kunstneeka azzihm un
ar jaunekta firdi; bet wezzene neustahwa winnam
ilgu laiku preefsch apbrihnofchanas.

„Kam tahs sekles waijadsfigas?“ wezzene praffija.

„Man,“ Borsja atbildeja.

„Es gan saprohtu,“ wezzene atteiza! „bet preefsch
ka?“

„Preefsch mannis,“ jauneklis fazzija.

„Kâ, preefsch jums!“ wezzene issauzahs atkal ar sawu
rupju balsi. „Es neaddu sekles preefsch wihrischkeem!“

„Pikkis!“ Tehlu iszirtijs dohmaja, „tur atkal pah-
steidses.“ Winsch pahrlabboja sawu pahrssteigfcha-
nohs, ka wezzene to nemannija: „Ja es falku
preefsch sewis, tad tas nau riftigi; winnas irr preefsch
kahdas seewischkas, ko es pasihstu, bet kas patte ne-
warreja nahkt, tadeht ka winna Parihje nedsihwo.“

Winsch nosarka, weenkahrt tadeht, ka par nelahr-
tigu turreja, seewischkas preefschâ, kurrâ gribbeja
patift, no ohtras runnah, un ohtrahrt tadeht ka
nepateesibu runnaja. Kad nu wezza fazzija, ka
preefsch sekkehm waijagohht mehra, tad winsch atbil-
deja drohschi, ka tahm sekkehm winna kahjas leelumâ
waijagohht buht.

Wezzene apraudsija winna kahju, raustija plezzus,
tatschu iswilka mehru un mehroja winna kahju. Tas
prohtams, ka, kad wezzene semmê bija noleefusees,
jauneklis azzis no meitas nenogreefa. Bet jauna meita
azzis no darba nepazehla.

Kad ar mehroschanu bija gallâ, tad runnaja par
maksu; jauneklis bija par darba lehtumu isbrihno-
jees; winsch fazzija, ka seewischka, kas tahs sekles
gribboht, tif lehtas nekad newalkajohht. Kaut gan
wezzene leedsahs, winsch tai desmit frankus usspeeda.
Kad winsch atwaddijahs un gribbeja prohjam eet,
tad wezzene, preeziga par laimi, gribbedama ihsti
laipniga israhditees, fazzija us meitu: „Sweizini
tal jaunkungu, Marta!“

Meita pazehlahs un sweizinaja jaunekli lehnem,
bej ka to usfkattitu. Schis wehl nebija durwis aif-
taihjis, kad winsch fadsirdeja wezzeni falkam: „Pa-
teesi, brangakajs, flaisakajs sehns, kahdu sawâ laikâ
redsejuse.“

Schan Borsja lihgfimis par isdohschanohs ghja
sawâ istabâ atpakkat. Winsch nolikkahs gulleht, is-
dsehfa drihs sawu lampu, lai warretu ar sawahm
dohmahm darbotees. Winna meegs bija garfch, sap-
nis, mihliga dseesma un jauki pawaffaras swehtki.
Deewelle, ko par zerribu sauz, smaidijahs winnam
ar sawahm sillajahm azzihm wiffu nakti prettim.

Kad Borsja ohtru deenu sawâ darba istabâ no-
nahza, tad winsch panehma mahlus un diwu stundu
laikâ jaunahs meitas tehls bija gattaws. Schis
darbs winnam bija tâ isdewees, ka pats meisters to
apbrihnoja: bet schis darbs bija arri tas pehdigajs,
ko winsch pee sawa meistera Dawida pastrahdaja.

No schis deenas fahloht, winsch, kas tif uszih-
tigs bijis, palikka kuhtrs un palaidnigs. Kaut
winnu meisters rahja, kaut darba beedri mihligi skub-
binaja, kaut winsch tehnam firds ehstus darrija,
winsch nelabbojahs, tâ ka meisteram winsch bija
prohjam jadsenn.

Nabbadsiba un truhkums rahdijahs nu jauna tehwa
dsihwohli; seemu malkas truhka, un tehws bija wahj-
sch. Ir maises fahka truhkt, kâ faimineem ta bija truh-
kuse. Neweens ne-eeschelojahs par winneem, ja
jauna meita no schehlastibas un pateizibas dsih-
ta winneem nebuhtu palihdsejuse. Winna atlihdsinaja,
ko reis Schan Borsja winnai bija darrijis, ja to par
atlihdsinaschanu warr faukt. Jauneklam bija bag-
gatas garra dahwanas, wesseliba un spehks. Win-
nai, nabbadsitei, nebija wairak nekâ drohschiba. Wez-
zene gulleja wahja; Marta strahdaja jau preefsch
diweem. Schan Borsjas nolaischanahs speeda winnu
preefsch tschetreem strahdaht. To winna tif firdij
un ne sapraschanai klauhdama bija fleppeni ar
winnu liffusees falaulaht.

Pawaffarâ Martai peedsimma behrns. Mahte
spihdeja no preeka, bet tehws palikka wehl tumshaks.
Mahte dohmaja, ka behrns pohstâ buhschoht bag-
gatiba un eepreezinaschana.

Marta strahdaja arweenu neapfudama, Schan
Borsja padewahs arweenu wairak kuhtribai. Tai
weetâ, ka winsch par sawu familiju ghjdatu, winsch
lubhoja kur ween warreja no tahs atswabbinates.

Waffaras beigâs teikdams, ka gribboht atkal darbu

melleht, winsch nosudda, gabja us Rohmu un ne-
atstahja tik sawam tehnam un sawai familijai, ka
winni astonas deenas warretu dsihwoht.

Winsch gan rakstija no Genuas, no Rohmas, kad
bija Rohmā us dsihwi nomettees. Tas bija wijs;
nabbaga feewina wairaf no winna nedfirdeja. Ned-
defas, mehneschi, gaddi pagahja, bes ka kahdu sinnu
dabbutu. Kur winsch bija? Wai winsch dsihwoja?
Wai winsch bija mirris?

Winsch dsihwoja pa to laiku Rohmā kahrums
un preekōs. Zaur saweem tehleem winsch bija at-
kal slawu nopelniiees, tā ka wiffās Italijs pil-
sehtās, kur nonahja, winsch ar preeku tikka usnemts.
No Italijs winsch gabja us Minkeni, Berlini,
Dresdeni, Wihni, Pehterburgu un Londoni un nahja
ar tik leelu slawu us Parihsi atpakkaf, ka pat Da-
wids winnu papreekschu apmekleja. Septini wai
astoni gaddi bija no ta laika pagahjuschi, kamehr
winsch no Parihses bija prohjam gabjis.

Kahdu wakkaru mahjās pahrnahkuscham stabstija
fullainis, ka jauna feewa, kas smukku sehnu pee
rohkas, wedduse, tshetr' wai reez' reis pehz winna
waizajuse. Winsch nosarka. Winsch aisleedja jauno
feewu pee winna laist. Kahdu deenu iseedams winsch
eeraudsija Martu un winnas dehlu us almini seh-
schohht. Winsch dewahs tuhlin atpakkaf eekschā un
aisleedja durwis.

Marta rakstija gan desmit' reis un kas par grah-
matahm! newis grahmataš ar suhdshibahm un pee-
meschanahm. Winsch neatbildeja. Gads pagahja;
winsch nedfirdeja no winnas wairs runnajakam. Wai
winna dsihwa wai mirruse, to winsch nesinnaja;
winsch to arri negribbeja sinnahht. Winsch dsihwoja
preekōs un lihgsimibā un aismirsa ir sawa behrna
mahtes wahrdu.

To winsch atgahdinajahs, kad winsch pagahjuschus
laikus pahrdohmaja. Winsch nedrebbeja wairs tā,
kā tad, kad winnam meldeja, ka winnu Marta grib-
boht apmekleht, bet tā kā slepkawa preeksch sawa
nedarba leezineeka trihz.

Winsch raudaja suhri un fazzija, ka Deews winnu
wehl ne-effohht deesgan zaur aklibu sohdijs; winsch
apnehmahs wiffās sawas dsihwibas deenas tikkai us
to pawaddiht, lai warretu sawu noseegumu atkal us
labbu greeft.

Sau ohtrā deenā, no mahzetta waddihts, winsch ij-
gabja Martu melleht. Marta bija us trihs wai
tshetri weeti dsihwojuse, pehz tam us semmehm gab-
jusi wai pawiffam sweschumā; winsch newarreja dab-
buhht sinnahht, kur winna dehla mahte dsihwo. Pat
zaur polizeijas pahrwaldischanu tikka Marta melleht,
bet wijs bija par welti.

Dimi gaddi bija atkal pagahjuschi. Kahdu deenu
Deews likka winnam zerribu atspihdeht. Winnam
pascham bija jabrihnahs, ka winsch agraf us to ne-
bija dohmajis. Winsch likka mahlus nest; winna
mahzellis sahka smeetes, kad Borsa fazzija, winsch

gribboht atkal strahdabt; bet mahzettekam smeekli pa-
gabja redsedamam, ka tehlu iszirtejs tikpat weizigi
mahlus isstrahdaja kā agraf. Borsa strahdaja meh-
nescha laiku, bes ka kahds sinnatu, ko winsch taifa.
Katrū reisi, kad kahds winnu apmekledams pee dur-
wihm klauweja, winsch apklahja sawu darbu un pa-
flehpa to.

Pehz pagahjuscha mehnescha winsch likka weenu
no saweem agrateem mahzettekem, us ka winsch wijs-
wairaf ustizzejahs, atfaukt un rahdija tam tehlu, ko
winsch ar sawahm firds azzihm bija taifijis, —
schis tehls bija Martas bilde.

Mahzellis tehlu eeraudsidams eebrehzahs no brie-
noschanahs. Borsa nesinnaja, ko par to dohmaht;
winsch dohmaja, ka winna darbs nau isdewees.

Winsch waizaja sawu mahzellis: „Ko tu dohma
par mannu darbu?“

„Es dohmaju, meister,“ tas atbildeja, „ka juhs
nefad ko ffaistaku ne-effat pataisijusch!“

„Wai tas pateesi tā?“ Borsa issauzahs mahzetta
rohku fagrahdams un to speesdamš.

„Tik teescham, ka es pee jumš sawu ammatu
mahziješ; schis tehls irr juhsu leelafahs darbs.“

(Us preekschu wehl.)

Humoristika,

tas irr humoristibas jeb humoristigas leetas, ar latwiflu
peggallinaschanu warretu fazziht: humoristikaš.

I.

Sahles un sahles.

Sahles sapkauj par barribu lohpeem, sahles lih-
gotaji neff Zahnu-mahtei, un ta tohs pazeena ar feeru
un kahdu dsehreeni, bet ne ar sahlehmi; jo tahs lik-
ween lohpeem un flimmineekeem dohdamas. Megg
tadeht Wahzeeschi smeeklam fakka: tam waija-
dsehš sahle kohst, kad tee kahdu par wirreju schteet.

Ikkatris sinna, ta ahrsti flimneem nedohd sahles
kā lohpeem baudiht, bet tikkai no kahda auga (stahda)
iswilltu fullu jeb spehku; arri daudsas ahrstu-sahles
naw ne buht no augeem, bet no tahdahm leetahm,
kas iz semmes paschas nemtas, kā no minerateem
un metalkem; tāpat arri no kahdeem dsihweem rad-
dijumeem. Tadeht irr gluschu aplam, ahrstu dewu-
mus par sahlehmi faukt. Latweeschi fauz grahbeekli,
ar ko teef grabhts, fuffekli, ar ko teef fuffahhts,
ahrdeekli, ar ko teef ahrdihts, baddekli, ar ko
teef baddihts, un us tahdu wihsi wehl dauds jittas
leetas, — kapehz tee nesauz ahrstekli, ar ko teef
ahrstehhts? — Schahdā wihse tee nebuhtu flittaf
darrijuschu, kad tee pee weena wahrda ir to ohtru
no Wahzeescheem peenemtu, jo ahrstis irr kā redsams
no wahzu wallodas nemts, kur tas flann: Arzt.
Tā paschā wallodā apshime Arzenei sahles, ko
ahrsti dohd, un kas, kā rahdihts, pa latwifki ar to
wahrdu ahrstekles weenlibš isteiktas buhtu.

Us tahdu paschu wihsi mehš tai leetai weenu
ohtru nosaufumu warram isdabbuhht. Wahzeeschi

usfatta to, ar fo kas eespehjas, isdarrams, panahfams, tà fà par kahdu widdutaju. Sahles no ahrstehm dohtas irr widdutais stary flimmibu un wese-libu; zekki un brauzamas leetas, uppes un kas pee braufchanas pa uhdeni peederr, irr tà fà widdutaji usfattami, zaur fo mehš no weenas weetās us ohtru teefam. Un tà wišs žits, kas stary mums un fo zittu panahfamu tas widdū starypā buhdams palihdsetais irr, tas pee Wahzeescheem fà pa widdu starypā buhdams teef usfattihts un par Mittel sauzams, kas pa latwiški ar to wahrdu widduklis buhtu isteikts un schis tadeht bruhke nemmams. Sahles, fo ahrsti dohd, tad warretu faukt ne tif ween ahrstefles, bet jo apsihmigaf widdukles, tadeht fa tahš stary flimmibu un wese-libu tà fà widdutajas usfattamas tiltu. Ittin tàpat arri mehš, kad kas starypā gaddahs, kas muhsu darrifchanas kawē, par kawelkeem sauzam.

Schē wehl kahdi prohwi us eewefchanu ta jauna wahrda. Wahzeeschi sauz semmes un uhdens-zekkus par Verbindungs-Mittel, tas irr tif daudš fà safneeg schanahs-widduktus; tohs paschus lihds ar braufchanas leetahm usfattitus tadeht pahrnesdamus buhdamus, sauz par Transport-Mittel, tas irr pahrneffibas-widdukti (jo tas wahrds Transport eefihme: us winnupuffi nest); tohs paschus usfattoht fa deht zilwefu ap-eefchanahs, no weenas ar ohtras mallas, eefsch wiffadahm winnu waijadšibahm, ihpafchi eefsch luptschofchanas, — sauz par Verkehrs-Mittel, tas irr apeetibas-widdukti. Un tà daudš zittās usfattifchanās warr tas wahrds widduklis tilt. bruhkehts

Us tahdu wišsi walloda ihfakōs teikumōs wairaf fo eefihme un weizigaf eet, ne fà ar garreem teikumeem. Luhko schohs jaunus wahrduš atmešt un to paschu, kas eefsch teem fawillkts un apsihmehts, parastā wišsē flaidri isstahstih, tad tew mutte peefuffihs.

II.

Neppis pee Wahzeescheem.

Wahzu walloda irr leels pulks wahrdu no swe-fchahm wallodahm eenemts, fo augstaf mahziti, kas tàpat swefchu fà wahzu wallodu proh, schai tadeht eejaukufchi, fa swefchais wahrds ihfal un jaukal flann ne fà kad to paschu ar wahzu wahrdu isteiktu. Ir Kreewu walloda tàpat daudš swefch'wahrdi roh-nahs, fo tikkai augstaf mahziti saproht. Kad nu tahdi, kas naw dšikli mahziti un tikkai prasti wahzu wallodu proh, newarretu nei wahzu zeitungas, nei zittus rakstus, kas pehz augstafa sinnašchanas-mehra farakstiti, pilnigi saprast, tad us to irr swefch'wahrdi grahmataš apgahdataš, kas tahdeem labbi derrigas; tomehr daschi scho waijadšibu ne-eefkatta un negahda fawam truhkumam ispalihdsetees. Preefsch nedaudš

gaddeem atpakkaf, kahdam wihram bij leela teefafchanahs, un winsch arween no semmakas teefas us augstaku eedams, no katras few protokolles norakstus bij ispraffijees. Gribbedams sinnaht, kas tajōs wahzifki farakstītōs teefas-rakstōs eefschā, bij dewis tohs latwiški pahrtulloht. Pagasta fribweris, kas wahzifki proh, bij arri ittin labbi wiffus wahz-wahrdus, nešinnadams fo tee apsihme, fawā pahr-zehlumā tàpat eefihmejis fà tee wahzu rakstōs stahw, un tà schajā arween pa starypahm bij laffami tee wahrdi: „Resp. affirmando.“ Taisnibas melletais to wahrdu „Resp.“ runnadams taisni pahr-grohsija par „Reps“, un tahdā wišsē reps (tabaka tafchina, kas Malleneefchōš fà derrigs rihts preefsch tabaka smehketajeem labbi pasihstams,) tiffa eemaišihš un dohmahts par wahzu swefch'wahrdi. P.

Wihlestiba mahza isdohmaht.

Ne-ilgi atpakkaf Berlinē kahdam jaunam wallod-neekam (Philolog) isdewahs ar weenu baggatu augstu familiju eepasihtees. Nepegahja ilgs laifs un winsch eemihlejahs tai weenigā flaištā meitā, kurrai winsch, fà ween warredams, paklausigs israhdiyahs un neffa tai ihpafchi arweenu jaunahs grahmataš.

Kahdu deenu tehws nahf agraf nekā arweenu bes dahmahm, kas wehl pastaigajahs, us mahju. Uš galda kahda stahstu grahmata guff. Lai laiku warretu pakaweht, wezzajs kungs panemm grahmatu un schkirsta. Winnam kriht daschi wahrdi azzis, kas ar bleifederi apsihmeti; schēe wahrdi nau nekahdi fwarrigi, p. pr. „es“ wai „nu“. Winsch schkirr weenu lappu par ohtru un atrohd wiffur tàpat. Peepefchi winnam dohmas schaujahs galwā; jo tehwi, wišswairaf baggati, weenigu meitu tehwi arri wis naw dumji; winsch prohwe apsihmetohs wahrduš weenu pehz ohtra laffih un laffa: Freilene! . . . wai tas . . . Suhš . . . neapfaintinahs, kad es Jums . . . falku . . . fa . . . es . . . Suhš . . . mihtoju . . . un . . .“ Ar ihseem wahrdeem gauschi branga mihlestibas grahmata, kas beidsjahs ar teem wahrdeem: „Atbildat . . . ohtrā . . . nodakkā.“ „Pag,“ tehws dohma, „es tew dohschu atbildi!“ panemm bleifederi apsihme kahduš wahrduš ohtrā nodakkā, fšandina pehz fullaina un pawehl tam, grahmatu atpakkaf nest.

Wallodneeks atdarra ar pufftedamu firdi grahmatu; af preeks, winsch atrohd ohtrā nodakkā apsihmetus wahrduš — winna luhgšchana paklausita! — Winsch laffa: „Ja . . . Suhš . . . nekawana . . . wehl . . . reij . . . eedrohšchinajatees . . . par . . . fleegfni . . . mannā . . . mahjā . . . nahkt . . . tad . . . tiffat . . . pa lohgu . . . isfweefti . . . Tehws.“

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Zensures atwehlehts.

Mihgā, 13. Merz 1870.

Drikkēhts un dabujams pee bilfchu un grahmatu-drikketaja Ernst Plateš, Mihgā pee Pehtera-basnizās.